

Warszawa, 30 listopada 2005 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-518471-X/2005/PM

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

Pan
Prof. dr hab. Jan SZYSZKO

Minister Środowiska

Szanowny Panie Ministrze,

Pragnę poinformować Pana Ministra, iż zwracają się do mnie rolnicy ze skargami, dotyczącymi sposobu dokonywania oszacowań szkód wyrządzanych przez zwierzynę łowną w uprawach i płodach rolnych oraz wysokości wypłacanych z tego tytułu odszkodowań. Przedmiotem niezadowolenia i krytyki ze strony zainteresowanych są zarówno niektóre przepisy *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 lipca 2002 roku w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. z 2002 r., Nr 126, poz. 1081)*, wydanego na podstawie *ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 42 poz. 372 ze zm.)*, jak też praktyka podmiotów zobowiązanych do zaspokajania roszczeń odszkodowawczych z powyższego tytułu.

Stosownie do § 2 ust. 1, 3 i 4 powołanego rozporządzenia, wstępne oraz ostateczne szacowanie szkód dokonywane jest przez upoważnionych przedstawicieli dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, przy udziale poszkodowanego lub jego pełnomocnika oraz - na żądanie jednej ze stron - przedstawiciela właściwej terytorialnie izby rolniczej. Dzierżawca (zarządca) obwodu łowieckiego zobowiązany jest do zawiadomienia poszkodowanego o terminie ich przeprowadzenia, ale nieobecność zawiadomionego poszkodowanego czynności tych nie wstrzymuje. W kierowanej do mnie korespondencji podkreśla się, że w praktyce powstają wątpliwości odnośnie do obiektywności szacunków dokonywanych przez osoby, które -jako działające w interesie podmiotu zobowiązanego - zainteresowane są wypłaceniem możliwie niskiego odszkodowania. Ponadto zdarza się - jak informują autorzy skarg -iż poszkodowani bądź nie są informowani o planowanym szacowaniu, bądź też powiadomienie następuje z niewielkim wyprzedzeniem. Nierzadko więc, z przyczyn obiektywnych nie mogą

uczestniczyć w szacowaniu szkód lub udzielić stosownego pełnomocnictwa, nie ma też wówczas możliwości skutecznego zgłoszenia żądania do właściwej terytorialnie izby rolniczej o udział jej przedstawiciela w tych czynnościach. W związku z powyższym autorzy skarg do RPO postulują konkretne określenie terminu powiadomienia o czynnościach związanych z szacowaniem szkód, ze skutkiem nieważności tych czynności w wypadku jego niedotrzymania. Postulują także przekazanie kompetencji w zakresie szacowania szkód organom samorządu powiatowego lub gminnego albo Ośrodkom Doradztwa Rolniczego.

Krytycznie autorzy skarg odnoszą się do zasad ustalania wysokości należnego odszkodowania. Wskazują, iż zgodnie z § 4 ust. 6 powołanego rozporządzenia, kwotę należnego odszkodowania oblicza się w ten sposób, iż mnoży się rozmiar szkody przez cenę skupu danego artykułu rolnego, a w przypadku, gdy nie jest prowadzony skup - cenę rynkową, obowiązującą w chwili szacowania i rejonie występowania szkody, pomniejszoną następnie o nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania (z odstępstwami w przypadku szkód powstałych w wyniku działalności dzików na łąkach i pastwiskach). Zainteresowani sygnalizują, że brak precyzyjnego zdefiniowania określenia „w rejonie”, prowadzi do różnej praktyki w poszczególnych kołach łowieckich. Problem ten dotyczy również określeń „cena skupu” oraz „cena rynkowa”. Przedmiotem krytyki jest ponadto ustalone w § 5 rozporządzenia „sztywne” uzależnienie wysokości odszkodowania za szkody wymagające zaorania (wyrażone w procentach od wartości ustalonej szkody), od okresu powstania szkody. Zainteresowani podkreślają, iż w ich odczuciu przyjęty sposób szacowania szkód i wypłacania z tego tytułu odszkodowań nie tylko nie pokrywa rzeczywiście poniesionych strat (*damnum emergens*), lecz całkowicie pomija korzyści, które zostałyby osiągnięte w przypadku niewystąpienia strat (*lucrum cessans*).

Powyższe problemy, budzące zainteresowanie z punktu widzenia ochrony praw obywatelskich, pozwalam sobie zasygnalizować Panu Ministrowi stosownie do właściwości. Na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. nr 14 poz. 147) uprzejmie proszę Pana Ministra o poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku w przedstawionej sprawie.

Z wyrazami poważania

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich
/-/ dr hab. Jerzy Świątkiewicz
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich